

**การบริหารจัดการร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา บ้านเขตขันธุ์
ตำบลมะเอี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด**
**Participatory Community Store Management Case Study Khet Khun
Village Maeu Sub-district, Thawat Buri District, Roi Et Province**

ณภัทร สุ่มมัตย์¹ พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์²
Naphat Summart, Pongsawut Rachjun

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาแนวทางการบริหารร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา บ้านเขตขันธุ์ ตำบลมะเอี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด 2. เสนอแนะแนวทางการบริหารร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา บ้านเขตขันธุ์ ตำบลมะเอี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีกลุ่มเป้าหมาย 6 กลุ่ม คือ 1) แกนนำกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 3 คน 2) ปราชญ์ชุมชน จำนวน 4 คน 3) ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน 4) ประชาชนที่อยู่ในชุมชนจำนวน 5 คน 5) นักวิชาการ จำนวน 1 คน และ 6) เจ้าหน้าที่รัฐ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 15 คนแล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสารวรรณกรรม และแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์แบบเชิงเนื้อหา ผลการศึกษาประเด็นแนวทางการบริหารร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม พบว่า แนวทางการบริหารร้านค้าชุมชน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนการดำเนินงาน เริ่มจากการหาความต้องการของคนในชุมชนในการใช้สิ่งอุปโภคบริโภคเพื่อจำกัดขอบเขตในการนำสินค้ามาจำหน่าย ระดมหาผู้ร่วมสนใจเป็นหุ้นส่วนหรือสมาชิกเพื่อรับผลตอบแทน หลังการใช้บริการ 2) ด้านการปฏิบัติงาน คณะกรรมการหรือสมาชิกต้องบริหารงานให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล 3) ด้านการตรวจสอบ มีคณะกรรมการตรวจสอบสินค้า 3 คน คณะกรรมการตรวจสอบบัญชี 2 คน ตรวจสอบเช็คสินค้าทุก 3 เดือน หรือ 4 ครั้งต่อปี 4) ด้านวิธีหรือขั้นตอนการปรับปรุง จะเป็นไปตามมติของการประชุมระหว่างสมาชิก และคณะกรรมการด้วยการโหวตเสียงข้างมากเพื่อให้เกิดความพึงพอใจและความต้องการของคนส่วนมาก ผลการการศึกษาประเด็นเสนอแนะแนวทางการบริหารร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม พบว่าร้านค้าชุมชนควรจะได้รับ การสนับสนุนจากภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านความรู้

Received: 2021-11-01 **Revised:** 2021-12-21 **Accepted:** 2022-02-12

¹ สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Political Science Program in Political Science On Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: seat007@outlook.com

² คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University

งบประมาณ เงินทุน รวมไปถึงอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเป็นมาตรฐานสากล เพื่อให้ร้านค้าชุมชนสามารถรองรับสมาชิกและพัฒนาเพื่อรับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์จากคนในชุมชนมาร่วมจำหน่ายในร้านค้าชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

คำสำคัญ (Keywords): การบริหาร; ร้านค้าชุมชน; การมีส่วนร่วม

Abstract

The objectives of this research were: 1. to study the approach of community shop management with participation Case Study Khet Khun Village Maeu Sub - district, Thawat Buri District, Roi Et Province 2. to propose a guideline for community shop management with participation Case Study Khet Khun Village Maeu Sub - district, Thawat Buri District, Roi Et Province. This is a qualitative research with research tools such as an indepth interview with 6 target groups : 1) Village Fund Leaders 2) Community Scholars 3) Village Headmen 4) People living in Community 5) academics and 6) government officials The data collected from documents, literature, and interview forms were used for content analysis. It was found that the community shop management approach can be divided into 4 aspects : 1) operational planning; It starts with finding the needs of people in the community in using consumer products. To limit the scope of bringing the product to sell mobilize interested parties Become a partner or member to receive rewards after using the service. 2) Operational aspects. The board or its members must manage the work. To be in accordance with the principles of good governance. 3) Auditing. There are 3 audit committees, 2 audit committees, checking products every 3 months or 4 times a year. 4) Methods or procedures for improvement. It shall be according to the resolution of the meeting between the members and the committee with a majority vote for the satisfaction and needs of the majority. The results of the study on the issue of recommendations for community shop management with participation found that community shops need support from the government or related agencies. To promote knowledge, budget, capital and equipment modern technology and is an international standard In order for the community shop to be able to support members and develop to receive goods or products from the people in the community to sell in the community shop effectively and efficiently.

Keywords: Administration; Community Store; Participation

บทนำ (Introduction)

กิจการร้านค้าชุมชนเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจระดับรากฐานที่สำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในภาพรวม ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นการมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชนให้เป็นไปในทิศทางบวก โดยการก่อตั้งร้านค้าชุมชนภายใต้กองทุนหมู่บ้าน โดยทั่วไปนั้นจะมุ่งเน้นผลประโยชน์ของผู้คนในชุมชนเป็นที่ตั้ง เช่น ส่งเสริมให้ผู้บริโภคในชุมชนได้ซื้อสินค้าในราคายุติธรรมช่วยลดภาระค่าครองชีพช่วยเพิ่มช่องทางจัดจำหน่ายสินค้าท้องถิ่น และรักษาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้กับสมาชิกชุมชน นอกจากนี้กิจกรรมดังกล่าวยังช่วยส่งเสริมให้เกิดการหมุนเวียนของกระแสเงินสดในพื้นที่ชุมชนอีกด้วย ทั้งนี้ร้านค้าชุมชนจัดเป็นส่วนหนึ่งของวิสาหกิจชุมชน (Community Enterprise) ที่รัฐบาลชุดปัจจุบันให้การส่งเสริมและสนับสนุนอย่างจริงจัง จากสถิติพบว่ามีร้านค้าชุมชนประมาณ 19,000 ร้านค้าทั่วประเทศ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2560) โดยแบ่งเป็นร้านค้าชุมชนในภาคเหนือ 5,500 ร้านค้า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 9,000 ร้านค้า ภาคกลาง 3,000 ร้านค้า และภาคใต้ประมาณ 1,530 ร้านค้า (สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, 2559)

จากสภาพเศรษฐกิจที่ชะลอตัวในช่วงปีที่ผ่านมาและการเติบโตของร้านค้าปลีกสมัยใหม่ (Modern Trade) ในเขตพื้นที่หัวเมืองต่างจังหวัดและชุมชน รวมถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ส่งผลให้ความอยู่รอดของร้านค้าชุมชนในปัจจุบันเป็นเรื่องท้าทายมากยิ่งขึ้น การปรับตัวทางธุรกิจโดยอาศัย การประยุกต์หลักแนวคิดการบริหารจัดการร้านค้าสมัยใหม่จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้กิจการร้านค้าชุมชนเติบโต และสร้างผลประโยชน์ที่ดีได้ ดังนั้น การพัฒนาร้านค้าชุมชนจึงถือเป็นหนึ่งในกลไกหลักที่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของประเทศและสร้างโอกาสให้ประชาชนได้เติบโตก้าวหน้าตามแนวคิดเศรษฐกิจท้องถิ่น (Local Economy) ที่มุ่งเน้นการสร้างคามเข้มแข็งทางเศรษฐกิจโดยการแก้ปัญหาปากท้องของประชาชนและให้การช่วยเหลือเกษตรกรในธุรกิจ SME และวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างความสมดุลของภาคการผลิต และการค้าโดยใช้กระบวนการประชารัฐขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนในการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ และสร้างความเข้มแข็ง จากการร่วมมือร่วมใจของประชาชนและการให้ความร่วมมือของทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2560)

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองถือเป็นนโยบายการกระจายอำนาจในการบริหารงานอย่างหนึ่งของรัฐบาลที่ให้ประชาชนในชุมชนมีสิทธิในการบริหารงานอย่างอิสระ และการบริหารจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับศักยภาพการบริหารของคณะกรรมการและความร่วมมือของคนในชุมชนในการบริหารจัดการและในการบริหารกองทุนให้มีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศและชุมชนนั้น ขึ้นอยู่กับคนในชุมชนจะต้องร่วมมือช่วยกันในการบริหารจัดการและสมาชิกทุกคนต้องรับรู้ด้วยความรู้สึกร่วมกันของการเป็นเจ้าของกองทุนร่วมกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ในชุมชนอย่างเป็นระบบและเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีความสามัคคีที่จะก่อให้เกิดเป็นพลังของเครือข่ายทางการเงินและสังคม ในการขับเคลื่อนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยก่อนการส่งมอบเงินทุนแต่ละชุมชนจะต้องมีการคัดเลือกคณะกรรมการ

ขึ้นมาดูแล และมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของกรรมการอย่างชัดเจน รวมถึงการให้อำนาจการตัดสินใจในการบริหารจัดการกองทุนอย่างเต็มที่ และมีกระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้เงินกองทุน และปลูกฝังการสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อเงินกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งส่งผลทำให้เงินทุนมีประโยชน์ต่อการพัฒนาความเป็นอยู่ของคนในชุมชนอย่างแท้จริงซึ่งการพัฒนาชุมชนถือเป็นกลไกสำคัญในกระบวนการสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็งในการพัฒนาชุมชนจึงครอบคลุมในหลายมิติ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านประชาธิปไตย ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนด้านวัฒนธรรมวิถีการดำรงชีวิตของคนในชุมชนซึ่งถือเป็นรากฐานในการพัฒนาชุมชน ให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนในการพัฒนาทุนทางชุมชน ให้มีความเข้มแข็งต้องเริ่มจากการพัฒนาคุณภาพคนให้เป็นคนที่มีความรู้ มีจิตสำนึกสาธารณะและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง และช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในชุมชน (วาสนา ปินตา, 2554)

ร้านค้าชุมชนหมู่บ้านเขตชั้น ตำบลมะเอี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าประเภทอุปโภคและบริโภค ในร้านค้านี้มีจำนวนสินค้าไม่มากนัก ซึ่งเกิดจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านเพื่อนำเงินมาลงทุนทำให้เกิดร้านค้าในหมู่บ้านขึ้นมา ซึ่งจะมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้มีหน้าที่ในการตรวจสอบดูแลเกี่ยวกับร้านค้า และเมื่อสิ้นปีจะมีคณะกรรมการร้านค้าชุมชนจัดทำระบบเงินปันผลให้แก่ลูกบ้านที่ได้มาซื้อสินค้าในร้านค้า ลูกบ้านที่มาซื้อสินค้าในร้านค้าจะได้รับคู่มือเพื่อเป็นหลักฐานในการคิดเงินปันผลในแต่ละปี โดยที่ลูกบ้านจะเอาคู่มือมาให้คณะกรรมการร้านค้านั้นทึกลงในสมุดว่าลูกค้านั้นได้รับคู่มือเท่าไร และเมื่อสิ้นปีในร้านค้าหมด คณะกรรมการร้านค้านั้นก็จะทำการบันทึกรายการสินค้าที่ต้องซื้อมาเพิ่ม ณ แม็คโค (Makro) เมื่อจำหน่ายสินค้าแล้ว คณะกรรมการร้านค้านั้นก็จะทำการบันทึกยอดจำหน่ายว่า นอกเหนือจากการมีส่วนร่วมในร้านค้าชุมชนนั้นยังมีการฝากออมทรัพย์ กับกองทุนหมู่บ้านซึ่งจะมีอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าธนาคารและจะมีการปันผลทุกปีมากน้อยคำนวณจากการฝากเงิน

ดังนั้น จึงทำให้ผู้ศึกษาได้มองเห็นข้อบกพร่องในระบบการทำงานของร้านค้าหมู่บ้านเขตชั้นว่าคณะกรรมการมีการให้บริการแก่ลูกค้าที่ยังไม่สะดวกและรวดเร็วเท่าที่ควร เพราะว่าในร้านค้าชุมชนยังไม่มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ ระบบการคำนวณเงินปันผลเกิดข้อผิดพลาดและไม่แม่นยำและยังอาจทำให้เกิดข้อมูลที่ซับซ้อน การออกไปสั่งซื้อสินค้ายังต้องใช้วิธีการจดบันทึกอาจทำให้เสียเวลาและเกิดความผิดพลาดได้ ผู้ใหญ่บ้านเองก็ไม่สามารถที่จะดูรายละเอียดของการสั่งซื้อสินค้า และรายละเอียดการรับสินค้ายังขาดประสิทธิภาพ เพราะคณะกรรมการที่ดูแลเกี่ยวกับส่วนนี้ยังมีการบันทึกข้อมูลแบบการจดบันทึกลงในสมุด และเพราะเหตุนี้จึงทำให้เกิดปัญหา

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาเรื่อง “แนวทางการบริหารร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา บ้านเขตชั้น ตำบลมะเอี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อที่จะเสนอแนะแนวทางการบริหารร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา บ้านเขตชั้น ตำบลมะเอี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research objectives)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา บ้านเขตชั้น ตำบลมะอี อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเสนอแนะทางการบริหารร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา บ้านเขตชั้น ตำบลมะอี อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ 1) แกนนำกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 3 คน 2) ประชาชนชุมชน จำนวน 4 คน 3) ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน 4) ประชาชนที่อยู่ในชุมชนจำนวน 5 คน 5) นักวิชาการ จำนวน 1 คน และ 6) เจ้าหน้าที่รัฐ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 15 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีกรอบวิเคราะห์ตามประเด็นที่จะทำการศึกษาซึ่งทำการสังเคราะห์จากกรอบแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัย โดยอยู่ภายใต้ประเด็น การวิจัยดังนี้คือ 1) ประเด็นแนวทางการบริหารร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม และ 2) ประเด็นข้อเสนอแนะทางการบริหารร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

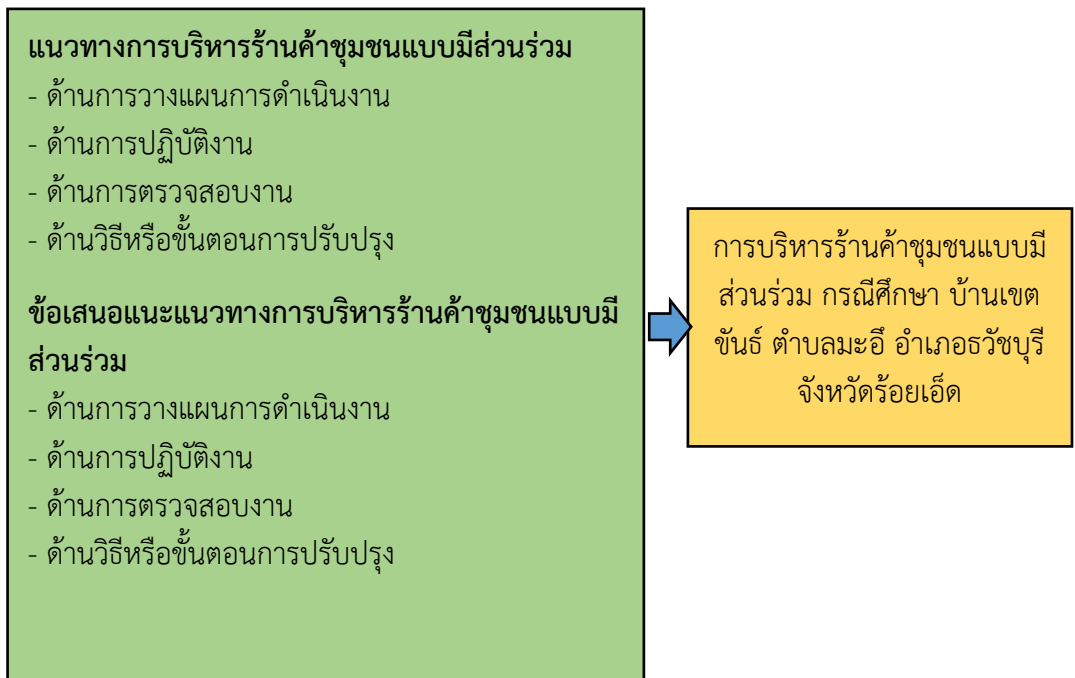
4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสังเกตกับการสัมภาษณ์ มาทำการวิเคราะห์แยกแยะเป็นประเด็นต่างๆ โดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการศึกษา และตามกรอบแนวคิด เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่รวบรวมประเด็นได้อย่างมีระบบ

5. กรอบการวิเคราะห์การวิจัย

กรอบการวิเคราะห์การวิจัย “การบริหารร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา บ้านเขตชั้น ตำบลมะอี อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด” โดยเขียนให้เป็นแผนภาพ ดังนี้คือ

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 1 : กรอบการวิเคราะห์การวิจัย

ผลการวิจัย (Study Results)

การวิจัยเรื่อง “การบริหารร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา บ้านเขตขันธุ์ ตำบลมะฮี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด” มีผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. แนวทางการบริหารร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา บ้านเขตขันธุ์ ตำบลมะฮี อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการศึกษาประเด็นด้านการวางแผนการดำเนินงาน พบว่า การวางแผนบริหารร้านค้าเริ่มจากการค้นหาความต้องการของคนในชุมชนว่าต้องการอะไร ต้องการแค่ไหน เพื่อจำกัดขอบเขตในการหาสินค้ามาจำหน่ายเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของคนในชุมชนและหาผู้ร่วมทุนที่จะมามีส่วนร่วมในร้านค้า โดยการ ประชาสัมพันธ์และผลตอบแทนการร่วมทุน มีการแต่งตั้งผู้ดูแลระบบร้านค้าและกิจการร้านค้าโดยการคัดเลือก และความสนใจ ผู้ที่จะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ทำงานด้วยความมีจิตอาสา แต่ก็จะได้รับผลตอบแทนจากกำไรของร้านค้าเป็นเปอร์เซ็นต์แบ่งปันให้กับเจ้าหน้าที่ทุกคนไม่ว่าจะเป็นประธาน กรรมการ ผู้ควบคุมร้าน การเลือกหาสมาชิกพนักงานขายและคณะกรรมการชุมชนที่มีจิตอาสา และซื่อสัตย์มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยเน้นเรื่องการสร้างแรงจูงใจลูกค้าที่มีเงินปันผล เงินเฉลี่ยคืนหรือเงินตอบแทน เป็นค่าจ้างจากผลกำไรของร้านค้าซึ่งจะแบ่งให้กับผู้ปฏิบัติงานด้วยเช่นกัน

ผลการศึกษาประเด็นด้านการปฏิบัติงาน พบว่า ด้านการปฏิบัติงานคณะกรรมการหรือสมาชิกในชุมชนที่จะมาปฏิบัติงานจะต้องบริหารงานให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักนิติธรรมหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใสหลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าหลักการเหล่านี้จะสามารถก่อให้เกิดพลังการพัฒนารักษารักษาชุมชนได้อย่างยั่งยืน ด้านการปฏิบัติงาน การให้ความสำคัญเรื่องการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของร้านค้าชุมชนการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการ การแบ่งหน้าที่กรรมการ เช่น ประธาน รองประธาน เลขานุการ บัญชี การตรวจสอบ ผู้ขาย สมาชิกต้องลงทุนหุ้น 100 บาท สิ้นปีมีการปันผลกำไรให้สมาชิกเป็นเปอร์เซ็นต์ร้อยละ 10 บาท ต่อการใช้จ่ายโดยการให้คูปองตามราคาสินค้าที่ซื้อ และการแบ่งผลกำไรเพื่อสมทบทุนและค่าตอบแทนกรรมการ ผู้ขาย สาธารณะประโยชน์ของชุมชน

ผลการศึกษาประเด็นด้านการตรวจสอบงาน พบว่า มีกรรมการตรวจสอบสินค้า 3 คน กรรมการตรวจสอบบัญชี 2 คน ตรวจสอบเช็คสินค้าทุก 3 เดือน หรือ 4 ครั้งต่อปี มีประธานและรองประธานพร้อมกรรมการอาวุโสร่วมในการดูแลในส่วนรวมและสมาชิกในกลุ่มสามารถขอรายละเอียดด้านต่าง ๆ ได้จากประธานหรือกรรมการร้านและต้องมีการตรวจสอบร่วมกันจำนวนหนึ่ง สมาชิกสามารถขอรายละเอียดต่าง ๆ และการตรวจสอบงานได้ทางผู้นำกลุ่มหรือประธานกลุ่มและมีผู้ดูแลบัญชีและสินค้าโดยการแบ่งหน้าที่ของผู้ได้รับมอบหมายจากกลุ่มและเป็นกลุ่มที่มีสมาชิกมากกว่า 4 คนขึ้นไป ในการขอตรวจสอบและต้องมีการยินยอม จากสมาชิกส่วนมากภายในกลุ่ม จึงจะสามารถตรวจสอบได้

ผลการศึกษาประเด็นด้านวิธีหรือขั้นตอนการปรับปรุง พบว่า ปัญหาจากการตรวจสอบถ้าเกิดเหตุขัดข้องหรือผิดพลาด จะนำเข้าสู่การหารือประชุมของกลุ่มกรรมการเพื่อหาทางแก้ไขหรือปรับปรุงตามความเห็นพ้องของกรรมการว่าจะจัดการด้วยวิธีใดและการปรับปรุงจะทำแบบไหนต้องดูว่าสมควรปรับปรุงหรือไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้มาใช้บริการหรือไม่ และคณะกรรมการร้านค้าชุมชนกำหนดแผนงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายโดยให้สมาชิกรับรู้และมีส่วนร่วมในแผนงานเป้าหมายและแผนงานควรคำนึงถึง การมีส่วนร่วมกับสมาชิกในชุมชนและมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และการแจ้งเป็นประจำเพื่อให้ทราบความคืบหน้าตามแผนงานที่ดำเนินโดยทุกคนสามารถรับรู้ได้อย่างสม่ำเสมอ

2. เสนอแนะการบริหารร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา บ้านเขตชั้นร่ำ ตำบลมะอี อำเภอรวิชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการศึกษาประเด็นเสนอแนะการบริหารร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา บ้านเขตชั้นร่ำ ตำบลมะอี อำเภอรวิชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด มีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้คือ

ผลการศึกษาประเด็นด้านการวางแผนการดำเนินงาน พบว่า ต้องการให้มีหน่วยงานเข้ามาให้ความรู้ ความเข้าใจ บทบาทและหน้าที่ในการบริหารร้านค้าและเข้ามาช่วยดูแล ทุนสนับสนุนผ่านร้านค้าโดยตรงเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือต่อคนในชุมชนและผู้มาใช้บริการ และสามารถเปิดโอกาสให้คนที่มาใช้บริการร่วมทุนได้ไม่ว่าจะเป็นคนในชุมชนหรือคนต่างชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมการเปิดโอกาสให้บุคคลนอกชุมชนหรือผู้มาใช้บริการร้านค้าสามารถสมัครร่วมลงทุนเป็นสมาชิกได้จะ

สามารถขยายร้านค้าและขยายการให้บริการได้กว้างขึ้นและสามารถรับสินค้าต่างๆ จากชุมชนมาขายได้ เช่น ผัก ผลไม้ อาหารสด ปลา ไก่ ฯลฯ จะทำให้เกิดรายได้มากยิ่งขึ้น และต้องได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐจะได้มีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาประเด็นด้านการปฏิบัติงาน พบว่า องค์กรที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลเพื่อเพิ่มความสามารถของร้านค้าชุมชนโดยการสนับสนุนด้านเงินทุนหรือบุคลากรเพื่อขยายกิจการและยกระดับการบริการให้มีประสิทธิภาพ และความน่าเชื่อถือ การปฏิบัติงานควรเป็นไปตามระบบแบบแผนที่วางไว้เพื่อจะได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายตามที่คาดไว้และผู้ดูแลควรใช้เครื่องมือที่มีความทันสมัย เพื่อความสะดวกในการดูแลและทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการปฏิบัติงานหรือการส่งเสริมความรู้ภายในกลุ่มและเงินทุนเพื่อเพิ่มความสามารถในการทำงานภายในกลุ่มและร้านค้าจะสามารถให้บริการได้มากยิ่งขึ้นครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาประเด็นด้านการตรวจสอบงาน พบว่า ควรให้สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของกลุ่มผู้ดูแลและกลุ่มกรรมการควรชี้แจงระบบปฏิบัติงานหรือการเปลี่ยนแปลงภายในกลุ่มอย่างสม่ำเสมอหรือการประกาศแจ้งเตือนเมื่อมีการเปลี่ยนต่าง ๆ สมาชิกสามารถรวมตัวเพื่อขอตรวจสอบ การปฏิบัติงานภายในร้านค้าได้และควรมีการแจ้งผลอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สามารถติดตามได้และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลและตรวจสอบร้านค้าชุมชนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือภายในกลุ่มและควรจัดตั้งกลุ่มตรวจสอบเฉพาะโดยเลือกสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อตรวจสอบอีกที เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้อย่างละเอียดและมีประสิทธิภาพและสร้างความโปร่งใสในการตรวจสอบและการเปิดเผยข้อมูลจากการตรวจสอบ

ผลการศึกษาประเด็นด้านวิธีหรือขั้นตอนการปรับปรุง พบว่า ควรมีแบบสอบถามให้แก่สมาชิกและผู้ใช้บริการเกี่ยวกับสินค้าและการบริการของร้านค้าว่าต้องการสินค้าหรือบริการอย่างไร และจัดหาสินค้าที่หลากหลายและมีคุณภาพราคาไม่แพง เหมาะสมกับความต้องการของคนในชุมชนและนอกชุมชนครอบคลุมในเรื่องการอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันและจัดหาสินค้า สิ่งของที่คนในชุมชนมีความต้องการมาจำหน่าย เช่น สิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อาหารแห้ง ฯลฯ ที่จำเป็น และมีการดูแลสินค้าให้สะอาดและจัดเรียง ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย รับฟังและสอบถามผู้ให้บริการเมื่อมาใช้บริการว่าต้องการอะไร ขาดสิ่งไหนหรือมีความต้องการสิ่งไหนที่ใช้เป็นประจำบ้าง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษา “การบริหารร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา บ้านเขตขันธุ์ ตำบลมะอี อำเภอรวิชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด” ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผล ดังนี้คือ

1. แนวทางการบริหารร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา บ้านเขตขันธุ์ ตำบลมะอี อำเภอรวิชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ด้านการวางแผนดำเนินงาน กล่าวคือ การวางแผนบริหารร้านค้าเริ่มจากการหาความต้องการของคนในชุมชน ว่าต้องการอะไร ต้องการแค่ไหน เพื่อจำกัดขอบเขตในการหาสินค้ามาจำหน่ายเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของคนในชุมชนและหาผู้ร่วมทุนที่จะมามีส่วนร่วมในร้านค้า โดยการประชาสัมพันธ์ และผลตอบแทน และมีการแต่งตั้งผู้ดูแลระบบร้านค้า และกิจการร้านค้าโดยการคัดเลือกและความสมัครใจ ผู้ที่จะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ทำงานด้วยความมีจิตอาสา แต่ก็จะได้รับผลตอบแทนจากกำไรของร้านค้าเป็นเปอร์เซ็นต์แบ่งปันให้กับเจ้าหน้าที่ทุกคนไม่ว่าจะเป็น ประธาน กรรมการผู้ควบคุมร้าน การเลือกหาสมาชิกพนักงานขายและคณะกรรมการชุมชนที่มีจิตอาสาและซื่อสัตย์มีความรับผิดชอบหน้าที่โดยเน้นเรื่องการสร้างแรงจูงใจลูกค้าที่มีเงินปันผล เงินเฉลี่ยคืนหรือเงินตอบแทนเป็นค่าจ้างจากผลกำไรของร้านค้าซึ่งจะแบ่งให้กับผู้ปฏิบัติงานด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมยศ นาวิการ (2538) ที่กล่าวไว้ว่าการบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการของการวางแผน การจัดองค์กร การมีส่วนร่วม และการควบคุมกำลังความพยายามของสมาชิกขององค์กรและการใช้ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อความสำเร็จของเป้าหมายองค์กรที่กำหนดไว้

ด้านการปฏิบัติงาน กล่าวคือ คณะกรรมการหรือสมาชิกในชุมชน ที่จะมาปฏิบัติงานจะต้องบริหารงานให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักนิติธรรมหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใสหลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าหลักการเหล่านี้จะสามารถก่อให้เกิดพลังการพัฒนาารักษาชุมชนได้อย่างยั่งยืนด้านการปฏิบัติงาน การให้ความสำคัญเรื่องการประชุมสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของร้านค้าชุมชนการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการ การแบ่งหน้าที่กรรมการ เช่น ประธาน รองประธาน เลขานุการ บัญชี การตรวจสอบ ผู้ขาย สมาชิกต้องลงทุนหุ้น 100 บาท สิ้นปีมีการปันผลกำไรให้สมาชิกเป็น เปอร์เซ็นต์ร้อยละ 10 บาท ต่อการใช้จ่ายโดยการให้คู่ปองตามราคาสินค้าที่ซื้อ และการแบ่งผลกำไร เพื่อสมทบทุนและค่าตอบแทนกรรมการผู้ขาย สาธารณะประโยชน์ของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2555) ที่กล่าวว่าไว้ การบริหารบางครั้งเรียกว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงาน การปฏิบัติงานใดๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคน สิ่งของและหน่วยงาน โดยครอบคลุมในเรื่องต่างๆ ที่เรียกว่า “กระบวนการบริหาร” หรือ “ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหาร” ที่เรียกว่า แพมส์ - โพสคอร์บ (PAMS - POSDCORB) ได้แก่ การบริหารนโยบาย (policy) การบริหารอำนาจหน้าที่ (authority) การบริหารคุณธรรม (morality) การบริหาร ที่เกี่ยวข้องกับสังคม (society) การวางแผน (planning) การจัดองค์กร (organizing) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (staffing) การอำนวยการ (directing) การประสานงาน (coordinating) การรายงาน (reporting) และการจัดงบประมาณ (budgeting)

ด้านการตรวจสอบ กล่าวคือ มีกรรมการตรวจสอบสินค้า 3 คน กรรมการตรวจสอบบัญชี 2 คน ตรวจสอบเช็คสินค้าทุก 3 เดือน หรือ 4 ครั้งต่อปี มีประธานและรองประธานพร้อมกรรมการอาวุโสร่วมในการดูแลในส่วนรวมและสมาชิกในกลุ่มสามารถขอรายละเอียดด้านต่าง ๆ ได้จากประธานหรือกรรมการร้าน และต้องมีสมาชิกในการขอตรวจสอบร่วมกันจำนวนหนึ่ง สมาชิก

สามารถขอรายละเอียดต่าง ๆ และการตรวจสอบงานได้ทางผู้นำกลุ่มหรือประธานกลุ่มและมีผู้ดูแลบัญชีและสินค้าโดยการแบ่งหน้าที่ของผู้ได้รับมอบหมายจากกลุ่มและเป็นกลุ่มที่มีสมาชิกมากกว่า 4 คนขึ้นไปในการขอตรวจสอบและต้องมีการยินยอมจากสมาชิกส่วนมากภายในกลุ่ม จึงจะสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุธาสินี โพธิจันทร์ (2558) วงจร PDCA วงจร c ที่กล่าวไว้ว่า check ตรวจสอบการทำงานที่ได้ทำไปแล้ว (จาก do) ว่าเป็นไปตามที่เราต้องการหรือไม่ หรือตามมาตรฐานที่เราได้กำหนดไว้ อาจจะใช้เครื่องมือช่วยในการตรวจสอบ เช่น เครื่องมือต่าง ๆ ผลการทำงานเมื่อเทียบกับงานครั้งก่อน เป็นต้น ในการตรวจสอบโดยทั่วไปได้แก่ ระยะเวลาตามเป้าหมาย คุณภาพของงานที่ออกมา วิธีการหรือขั้นตอนการทำงาน ซึ่งการตรวจสอบการทำงานควรจะมีการจัดบันทึกในรูปแบบต่าง ๆ ไว้ เช่น สมุดบันทึก เอกสารการตรวจสอบ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น เพื่อให้ง่ายในการปรับปรุง และแก้ไขในการทำงานครั้งต่อไป

ด้านวิธีขั้นตอนหรือการปรับปรุง กล่าวคือ จากการตรวจสอบถ้าเกิดเหตุขัดข้องหรือผิดพลาดจะนำเข้าสู่การหารือประชุมของกลุ่มกรรมการเพื่อหาทางแก้ไขหรือปรับปรุงตามความเห็นพ้องของกรรมการว่าจะจัดการด้วยวิธีใดและการปรับปรุงจะทำแบบไหนต้องว่าสมควรปรับปรุงหรือไม่สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้มาใช้บริการหรือไม่ และคณะกรรมการร้านค้าชุมชนกำหนดแผนงาน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายโดยให้สมาชิกรับรู้และมีส่วนร่วมในแผนงานเป้าหมาย และแผนงานควรคำนึงถึง การมีส่วนร่วมกับสมาชิกในชุมชนและมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และการแจ้งเป็นประจำเพื่อให้ทราบความคืบหน้าตามแผนงานที่ดำเนิน โดยทุกคนสามารถรับรู้ได้อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด วงจร PDCA สุธาสินี โพธิจันทร์ (2558) action กล่าวไว้ว่า หากมีข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการตรวจสอบ check ก็ควรหาวิธีการและขั้นตอนในการแก้ไขทันที หรือตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยทำการค้นหาสาเหตุที่เกิดขึ้น และใช้วิธีการแก้ไขที่ดีที่สุด ในการทำการแก้ไข เพื่อไม่ให้ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่เกิดขึ้นซ้ำอีก และควรมีวิธีการพัฒนาปรับปรุงงาน หรือระบบงานนั้น ถึงแม้ว่าการตรวจสอบจะไม่เกิดข้อบกพร่องเราก็ควรมีวิธีการพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้งานนั้นเกิดประสิทธิภาพที่ดีกว่าเดิม

2. เสนอแนะการบริหารร้านค้าชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษา บ้านเขตขันธ์ ตำบลมะอี อำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ด้านการวางแผนขั้นตอนปฏิบัติงาน กล่าวคือ ต้องการให้มีหน่วยงานเข้ามาให้ความรู้ความเข้าใจ บทบาทและหน้าที่ในการบริหารร้านค้าและเข้ามาช่วยดูแล สนับสนุนผ่านร้านค้าโดยตรงเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือต่อคนในชุมชนและผู้มาใช้บริการ และสามารถเปิดโอกาสให้คนที่มาใช้บริการร่วมทุนได้ไม่ว่าจะเป็นคนในชุมชนหรือคนต่างชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้บุคคลนอกชุมชนหรือผู้มาใช้บริการร้านค้า สามารถสมัครร่วมลงทุนเป็นสมาชิกได้จะสามารถขยายร้านค้าและขยายการให้บริการได้กว้างขึ้นและสามารถรับสินค้าต่าง ๆ จากชุมชนมาขายได้ เช่น ผัก ผลไม้ อาหารสด ปลา ไก่ ฯลฯ จะทำให้เกิดรายได้มากยิ่งขึ้น และต้องได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐจะได้มีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ อธิวัฒน์ ทรัพย์ไพฑูรย์ (2545) พัฒนาการของธุรกิจค้าปลีกนับตั้งแต่ปี 2507 เป็นต้นมา ธุรกิจค้าปลีกค้าส่งของไทยเปลี่ยน

จากยุคเก่าสู่ยุคใหม่จากธุรกิจขนาดเล็กที่ดำเนินการลักษณะเจ้าของคนเดียวหรืออาจจัดตั้งเป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทแต่ดำเนินในลักษณะธุรกิจครอบครัว ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่า “ธุรกิจงส” หรือ “ธุรกิจครอบครัว” มาเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ในรูปแบบศูนย์การค้าและห้างสรรพสินค้า

ด้านการปฏิบัติงาน กล่าวคือ องค์กรที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมในการกำกับดูแล เพื่อเพิ่มความสามารถของร้านค้าชุมชนโดยการสนับสนุนด้านเงินทุนหรือบุคลากรเพื่อขยายกิจการและยกระดับการบริการให้มีประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือ การปฏิบัติงานควรเป็นไปตามระบบแบบแผนที่วางไว้เพื่อจะได้ผลลัพธ์ ตามเป้าหมายตามที่คาดไว้และผู้ดูแลควรใช้เครื่องมือที่มีความทันสมัยเพื่อความสะดวกในการดูแลและทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการเข้ามามีส่วนร่วมขององค์กรที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการปฏิบัติงานหรือการส่งเสริมความรู้ภายในกลุ่มและเงินทุน เพื่อเพิ่มความสามารถในการทำงานภายในกลุ่มและร้านค้าจะสามารถให้บริการได้มากยิ่งขึ้นครอบคลุมมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สุธาสนิ โปธิจันทร์ (2558) do ที่กล่าวไว้ว่า เป็นการทำงานตามแผนงานที่ได้วางไว้ ขั้นตอน วิธีการ ลำดับงานที่เรากำหนดไว้ใน plan ก็นำมาปฏิบัติ โดยทำการศึกษาถึงวิธีการที่ดีที่สุดในการทำงานนั้น ๆ เอามาใช้ให้เกิดประโยชน์ และทำงานได้ผลดีที่สุดหรืออาจจะมีการอบรมงานเหล่านั้นเพื่อความเข้าใจในการปฏิบัติแล้วลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการทำงานที่ได้วางแผนไว้ ในระหว่างการทำงานควรมีเก็บข้อมูลที่จำเป็น ที่สำคัญต่าง ๆ เอาไว้เพื่อประโยชน์ในการทำงานครั้งต่อไปด้วย หรือเพื่อจดบันทึกที่เป็นข้อบกพร่องของงานเอาไว้ เพื่อนำไปแก้ไข ปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป

ด้านการตรวจสอบงาน กล่าวคือ ควรให้สมาชิกในกลุ่มมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของกลุ่มผู้ดูแล และกลุ่มกรรมการควรชี้แจงระบบปฏิบัติงานหรือการเปลี่ยนแปลงภายในกลุ่มอย่างสม่ำเสมอหรือการประกาศแจ้งเตือน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง ๆ สมาชิกสามารถรวมตัวเพื่อขอตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในร้านค้าได้และควรมีการแจ้งผลอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สามารถติดตามได้และองค์กรที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลและตรวจสอบร้านค้าชุมชนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือภายในกลุ่ม และควรจัดตั้งกลุ่มตรวจสอบเฉพาะโดยเลือกสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อตรวจสอบอีกที เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้อย่างละเอียดและมีประสิทธิภาพและสร้างความโปร่งใสในการตรวจสอบและการเปิดเผยข้อมูลจากการตรวจสอบ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุธาสนิ โปธิจันทร์ (2558) check ที่กล่าวไว้ว่า ตรวจสอบการทำงานที่ได้ทำไปแล้ว (จาก do) ว่าเป็นไปตามที่เราต้องการหรือไม่ หรือตามมาตรฐานที่เราได้กำหนดไว้ อาจจะใช้เครื่องมือช่วยในการตรวจสอบ เช่น เครื่องมือต่าง ๆ ผลการทำงานเมื่อเทียบกับงานครั้งก่อน เป็นต้น ในการตรวจสอบโดยทั่วไป ได้แก่ ระยะเวลาตามเป้าหมาย คุณภาพของงาน ที่ออกมา วิธีการหรือขั้นตอนการทำงาน ซึ่งการตรวจสอบการทำงานควรมีการจดบันทึกในรูปแบบต่าง ๆ ไว้ เช่น สมุดบันทึก เอกสารการตรวจสอบ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น เพื่อให้ง่ายในการปรับปรุง และแก้ไขในการทำงานครั้งต่อไป

ด้านขั้นตอนหรือวิธีปรับปรุงงาน กล่าวคือ ควรมีแบบสอบถามให้แก่สมาชิกและผู้ใช้บริการเกี่ยวกับสินค้าและการบริการของร้านค้าว่าต้องการสินค้าหรือบริการอย่างไร และจัดหา

สินค้าที่หลากหลายและมีคุณภาพราคาไม่แพง เหมาะกับความต้องการของคนในชุมชนและนอกชุมชนครอบคลุมในเรื่องการอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันและจัดหาสินค้า สิ่งของ ที่คนในชุมชนมีความต้องการมาจำหน่าย เช่น สิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อาหารแห้ง ฯลฯ ที่จำเป็น และมีการดูแลสินค้าให้สะอาดและจัดเรียงให้เป็นระเบียบเรียบร้อย รับฟังและสอบถาม ผู้ใช้บริการเมื่อมาใช้บริการว่าต้องการอะไร ขาดสิ่งไหนหรือมีความต้องการสิ่งไหนที่ใช้เป็นประจำ บ้าง สอดคล้องกับแนวคิดของ สุธาสินี โพธิจันทร์ (2558) action ที่กล่าวไว้ว่า หากมีข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการตรวจสอบ check ก็ควรจะหาวิธีการและขั้นตอนในการแก้ไขทันที หรือตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยทำการค้นหาสาเหตุที่เกิดขึ้น และใช้วิธีการแก้ไขที่ดีที่สุดในการทำการแก้ไข เพื่อไม่ให้ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่เกิดขึ้นซ้ำอีก และควรมีวิธีการพัฒนาปรับปรุงงานหรือระบบงานนั้น ถึงแม้ว่าการตรวจสอบจะไม่เกิดข้อบกพร่องเราก็ควรมีวิธีการพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้งานนั้นเกิดประสิทธิภาพที่ดีกว่าเดิม

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการวิจัย โดยแยกออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้คือ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ควรมีการสำรวจความต้องการของคนในชุมชนและรอบ ๆ ชุมชน ว่ามีความสนใจมีส่วนร่วมกับร้านค้า หรือไม่ อย่างไร

1.2 ควรมีการส่งเสริมการขายและการสนับสนุนจากรัฐ อาทิเช่น เงินทุนหรือการบริหาร ซึ่งก่อให้เกิดการผลิตสินค้าในชุมชน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการขายหรือการตลาดและความต้องการของผู้รับบริการ

2.2 ควรศึกษาเรื่องผลตอบแทนและหุ้นส่วน การปันผล จากการร่วมลงทุน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กนกวรรณ เรือสีจันทร์. (2562). *หลักและทฤษฎีบริหารการศึกษา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://sites.google.com/site/darunsitpattanarangsana/sara-na-ru/>.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2551). *ระเบียบการพัฒนาธุรกิจการค้า ว่าด้วยทุนส่งเสริมร้านค้าชุมชน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า.
- กฤตกร ไคร์ครวญ. (2562). *การพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลร้านค้าชุมชน : กรณีศึกษา ศูนย์สาธิตการเกษตรร้านค้าชุมชนตำบลท่าเสา*. ปริญญาโท วิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

- โกวิท กุลวิเศษ และลำปาง แม่นมัตย์. (2558). *บทบาทร้านค้าชุมชนกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษาตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น*. รายงานสืบเนื่องการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนองานวิจัยระดับชาติและนานาชาติเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. วันที่ 23 กรกฎาคม 2558.
- จันจิรา พรหมเทพ. (2543). *การศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการบริหารของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น*. รายงานการศึกษานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เจริญผล สุวรรณโชติ. (2543). *ทฤษฎีบริหาร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- ณัฐจิรา พรหมสุวรรณ. (2562). *กระบวนการจัดการอย่างมีส่วนร่วมในการจัดระบบการบริหารจัดการศูนย์สาธิตการตลาด*. สืบค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://madlab.cpe.ku.ac.th/ThailandResearch/>.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2533). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ธัญญรัตน์ กิ่งไพบูลย์. (2554). *กลยุทธ์การตลาด และการจัดการเชิงกลยุทธ์ในธุรกิจค้าปลีก กรณีศึกษา บริษัททิพย์ พัฒนาอาร์เซต*. สาขาวิชาการตลาดบัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- เนตรพัฒนา ยาวีราช. (2546). *การจัดการสมัยใหม่ (Modern management)*. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็กซ์เชลล์.
- ประจักษ์ ผลเรือง. (2547). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการพัฒนาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, และวิบูลย์ ไทวนะบุตร. (2542). *หลักและทฤษฎีการบริหาร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัตนา บุญมัยยะ. (2534). *การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชาวบ้าน : ประสบการณ์จากการทำงานใน 10 ปี องค์กรชาวบ้านเพื่อพัฒนาภาคอีสาน*. โครงการปฏิบัติการด้านพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุจินดา เจริญศรีพงษ์. (2555). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขเพื่อบริษัทค้าปลีกที่ยั่งยืน*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุธาสิณี โพธิจันทร์. (2558). *PDCA หัวใจสำคัญของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง*. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2563, จาก <https://www.ftpi.or.th/en/2015/2125>.
- วชิรวัชร งามละม่อม. (2559). *ทฤษฎีการมีส่วนร่วม*. สืบค้นเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2559, จาก http://learningofpublic.blogspot.com/2016/02/blog-post_79.html?m=1.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2538). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

- สร้อยตระกูล (ศิวยานนท์) อรรถมานะ. (2543). *สาธารณบริหารศาสตร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานเทศบาลตำบลมะฮี. (2562). *บริบทพื้นที่บ้านเขตชั้น*. สืบค้นเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2562 จาก <http://www.maeu101.com>.
- สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2546). *การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อคิน รพีพัฒน์ (2537). *คู่มือการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่องานพัฒนา*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อภิชาติ พจน์จิราภรณ์. (2547). *มนุษย์สัมพันธ์ในการทำงาน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เอมพันธ์จำกัด.